

Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības fondu investīciju ieviešanas statusu (ikmēneša ziņojums)

Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) ziņojumā¹ ir informācija ar ilustratīvu kopsavilkumu par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu aktualitātēm 2021. gada **maijā – jūnijā**.

No plānošanas perioda sākuma līdz 2021. gada 18. jūnijam² ar **3,9 miljrd. euro** ES fondu atbalstu investīcijām tiek īstenoti vairāk kā divi tūkstoši projektu, kas ir **88,1 %** no 4,4 miljrd. euro pieejamā 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ES fondu finansējuma. Gandrīz ceturtdaļa projektu jau ir pabeigti. Kopā projektu īstenotājiem **izmaksāts ES fondu atbalsts** vairāk kā **2,6 miljrd. euro** (60,1 %). Tai skaitā pārskata periodā no 2021. gada 20. maija līdz 18. jūnijam ir noslēgti 24 jauni projektu līgumi par 17,3 milj. euro un izmaksāts atbalsts **48,7 milj. euro**, galvenokārt, transporta, izglītības, kā arī pētniecības, inovācijas un attīstības jomās. Valsts **budžeta ieņēmumos no Eiropas Komisijas** (turpmāk – EK) saņemta **puse** no ES fondu “aploksnes”.

2021. gada piecos mēnešos kopējā maksājumu atbalsta saņēmējiem prognoze izpildīta par 86 % (210,5 milj. euro), kas ir par 69,6 milj. euro mazāk, salīdzinot ar tādu pašu periodu 2020. gadā. Budžeta izpilde: 210 milj. euro, t.sk. 42 milj. euro maijā (2020. gada piecos mēnešos 259 milj. euro). Savukārt projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu iesniegšanas 2021. gada plāna³ izpilde 2021. gada maijā kumulatīvi ir 79 %. Īstenotāji nav izpildījuši savu plānu kopā par 70,2 milj. euro. Tai skaitā ir projekti ar kavējumu virs 25 % jau gada sākumā, kas vienlaikus ir arī par 4 procentpunktu lielāks, salīdzinājumā pret 2020. gada attiecīgo periodu⁴. Ņemot vērā, ka gada vidū investīciju finanšu progress ir mazāks par prognozēto un maksājumu temps ir sabremzējies⁵, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm un vadošo iestādi š.g. jūnijā organizētajās sanāksmēs pārrunā investīciju progresu, iespējas veicināt investīciju tempu un iespējamo turpmāko rīcību, t.sk.

¹ Atbilstoši MK 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktam katru mēnesi FM jā iesniedz MK bez saskaņošanas informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi. Ziņojums tiek publiskots arī <http://www.esfondi.lv> sadaļā – Materiāl (640.1i un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/ziņojumi-Ministru-kabinetam>.

² Saskaņā ar Kohēzijas fondu politikas vadības informācijas sistēmas operatīviem datiem 2021. gada 18. jūnijā.

³ Maksājumu pieprasījumu finanšu disciplīnas instrumenta ietvaros - MK 2014. gada 16. decembra noteikumu Nr. 784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā" 51.³ punkts: ja īstenotājs iesniedz maksājuma pieprasījumus par vismaz 25% mazākā apjomā nekā plānā, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra samazina ES fonda un valsts budžeta līdzfinansējumu, ja tāds projektā ir paredzēts, par starpību, kas pārsniedz 25 % novirzi.

⁴ Detāla investīciju progressa un plānu izpildes informācija, t.sk. projektu līmenī pieejama sadaļās ES fondi 2014 - 2020 → Ieviešana → Ieviešanas progress / Ieviešanas plāni un to izpilde: <https://www.esfondi.lv/2021.gads>

⁵ CFLA konstatētie iespējamie skaidrojumi - lielākoties COVID-19 ietekmē – izejmateriālu cenu kāpuma dēļ piegāžu kavējumiem, izmaiņām projekta darbībā –, kā arī ievērojot drošu finanšu pārvaldību, lai pārliecinātos par izdevumu attiecināmību pirms maksājumu veikšanas.

nepieciešamos risku pārvaldības pasākumus darbības programmā noteikto finanšu un iznākuma rādītāju sasniegšanai⁶ līdz plānošanas perioda izdevumu attiecināmības termiņam (2023. gada beigās). Vienlaikus š.g. jūlijā CFLA plāno aktualizēt investīciju prognozes⁷.

Grozījumu priekšlikumi darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"⁸, kas paredz papildu **REACT-EU**⁹, kā arī vēl nesadalītā ES fondu finansējuma 109 milj. *euro* transporta jomā izmantošanu konkrētos investīciju mērķos¹⁰, tika iesniegti apstiprināšanai EK 2021. gada 16. jūnijā. EK lēmums ir jāpieņem 15 līdz 30 darba dienu laikā¹¹.

2021. gada 22. jūnijā EK ir saskaņojusi Latvijas izstrādāto **Atveseļošanas fonda** plānu¹² un attiecīgi virzīs Padomes īstenošanas lēmuma projektu apstiprināšanai ES Padomē¹³. Tāpat nacionālā līmenī turpinās aktīvs darbs pie Atveseļošanas fonda plāna MK noteikumu par plāna ieviešanas kārtības un vadības un kontroles sistēmas izstrādes¹⁴. FM sadarbībā ar nozaru ministrijām ir sagatavojusi sākotnējo šī plāna ieviešanas administratīvā sloga novērtējumu, uz kā pamata FM ir izstrādājusi nepieciešamo resursu pieprasījumu Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas administrēšanas un uzraudzības funkciju nodrošināšanai. FM paralēli aktīvi komunicē ar EK par ieviešanas praktiskiem jautājumiem, kas ir ļoti būtiski pilnīga administratīvā sloga noteikšanai un novērtēšanai, kā arī atbilstošas vadības un kontroles sistēmas, t.sk. horizontālo MK noteikumu par

⁶ Ana lītisku informāciju par darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" (DP) noteikto rādītāju progresu un iekļautajām vērtībām ES fondu ieviešanas gada ziņojumā par 2020. gadu skatīt ES fondu mājaslapā <https://www.esfondi.lv/2020.gads>. esfondi.lv → ES fondi 2014-2020 → Ieviešana → Ieviešanas plāni un to izpilde → 2020.gads → 6. Rādītāju sasniegtās vērtības

⁷ Plašāka informācija, t.sk. par prognožu aktualizāciju, tiks sniegta FM pusgada ziņojumā, kas iesniedzams MK līdz 2021. gada 1. septembrim.

⁸ Atsaucoties uz MK sēdes protokola 32.§ Rīkojuma projekts "Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"" Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2021-06-08>

⁹ Atbilstoši sākotnējām aplēsēm REACT-EU ietvaros Latvijai līdz 2023. gada beigām būs pieejami ~ 272 milj. *euro* ES fondu un Eiropas atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām finansējuma. REACT-EU finansējuma apjomu piešķir, balstoties uz metodoloģiju, kas ņem vērā jaunākos pieejamos statistikas datus par COVID-19 krīzes ekonomiskās un sociālās ietekmes nopietnību, tostarp IKP kritumu, bezdarba (kopējo un jauniešu) līmeni un daļiņvalstu relatīvo labklājību.

¹⁰ MK 2020. gada 19. maija sēdes protokola Nr. 34, 33.§. 7. punkts; MK 2020. gada 24. marta sēdes protokola Nr. 17 21.§ 3. punkts.

¹¹ Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 23.panta 3.punktu.

¹² Atveseļošanas fonda plāns EK iesniegts 2021. gada 30. aprīlī.

¹³ Saskaņā ar Portugāles prezidentūras sniegto informāciju Latvijas sagatavotais plāns varētu tikt apstiprināts š.g. jūlijā.

¹⁴ Nodrošinot MK 2021. gada 27. aprīļa sēdē doto uzdevumu izpildi: MK 27.04.2021. sēdes protokols pieejams šeit: <http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2021-04-27>

plāna ieviešanu izstrādei¹⁵. Vienlaikus, ņemot vērā Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas ierobežoto termiņu (līdz 2026. gada 30. aprīlim) un plānā paredzētos sasniedzamos atskaites punktus un mērķus dažādos pārskata periodos, paralēli nozaru ministrijām un Valsts kancelejai jāintensificē konkrētu ieviešanas nosacījumu un projektu atlases kritēriju izstrādes process, iesaistot procesā arī nozaru nevalstiskās organizācijas, sadarbības un sociālos partnerus.

ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda darbības programmas¹⁶ (turpmāk – darbības programma) projekta saskaņošanas ietvaros FM sadarbībā ar nozaru ministrijām un Valsts kanceleju veic saņemto komentāru izvērtēšanu un darbības programmas projekta precizēšanu, lai š.g. jūlijā precizēto darbības programmu virzītu atkārtotai saskaņošanai. Paralēli turpinās neformālās konsultācijas ar EK par darbības programmas projektu. Vienlaikus FM sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm aktualizēs arī iespējamo ātrāk uzsākamo investīciju sarakstu. Pamatotos gadījumos iestādes atsevišķi jau var virzīt izskatīšanai un lēmumu pieņemšanai MK priekšlikumu par konkrētu ātrāk uzsākamā investīciju īstenošanu, ievērojot ieguldījumu priekšnosacījumu un citu uzsākšanas kritēriju, izpildes statusu, t.sk. risku faktorus¹⁷. Būtiski, ka nacionāli konstatējami kavējumi¹⁸ ieguldījumu priekšnosacījumu¹⁹ izpildē un attiecīgi vairākām nozares

¹⁵ FM noteiktā kārtībā sakašos ar iesaistītām iestādēm MK noteikumu projektu un nepieciešamo resursu pieprasījumu Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas administrēšanas un uzraudzības funkciju nodrošināšanai pirms iesniegšanas MK.

¹⁶ Saite uz Valsts sekretāru sanāksmē 2021. gada 13. maijā izsludināto darbības programmas projektu: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40501972>

¹⁷ Informācija par ātrāk uzsākamā investīciju priekšnoteikumiem iekļauta 2021. gada 18. marta MK sēdē izskatītā informatīvā ziņojuma par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju aktualitātēm līdz 2021. gada 1. februārim (pusgada ziņojums) 4. sadaļā; pieejams [ES fondu tīmekļa vietnē: Ziņojumi Ministru kabinetam un Saeimas komisijām \(esfondi.lv\)](#).

¹⁸ MK 2021. gada 18. marta protokols Nr. 28 26.§ Informatīvais ziņojums “Par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju aktualitātēm līdz 2021. gada 1. februārim (pusgada ziņojums)” 7. punkts “Ņemot vērā informatīvā ziņojuma ceturtajā sadaļā sniegto informāciju par Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda uzsākšanu un ieguldījumu priekšnosacījumu izpildes statusu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, Satiksmes ministrijai, Veselības ministrijai, Labklājības ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Tieslietu ministrijai un Kultūras ministrijai nodrošināt ieguldījumu priekšnosacījumu izpildi ne vēlāk kā līdz 2021. gada 15. maijam”.

¹⁹ (1) Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu preambula “*Ja ir noteikts termiņš, kurā Komisijai jārikojas attiecībā uz dalībvalstīm, Komisijai laikus un efektīvi būtu jāņem vērā visa vajadzīgā informācija un dokumenti. Ja jebkāda veida dokumenti, ko dalībvalstis iesniedz saskaņā ar šo regulu, ir nepilnīgi vai neatbilst šīs regulas un konkrētu fondu regulu prasībām, tādējādi neļaujot Komisijai rīkoties, pamatojoties uz pilnīgu informāciju, minētais termiņš būtu jāaptur līdz brīdim, kad dalībvalstis ir izpildījušas regulatīvās prasības. Turklāt, tā kā Komisijai ir liegts veikt maksājumus par izdevumiem, kas radušies saņēmējiem un samaksāti, īstenojot darbības, kuras saistītas ar konkrētiem mērķiem, attiecībā uz kuriem nav izpildīti veicinošie nosacījumi, kas ir iekļauti maksājuma pieteikumos, attiecībā uz šādiem izdevumiem nebūtu jānosaka termiņš, kurā Komisijai jāveic maksājumi”;*

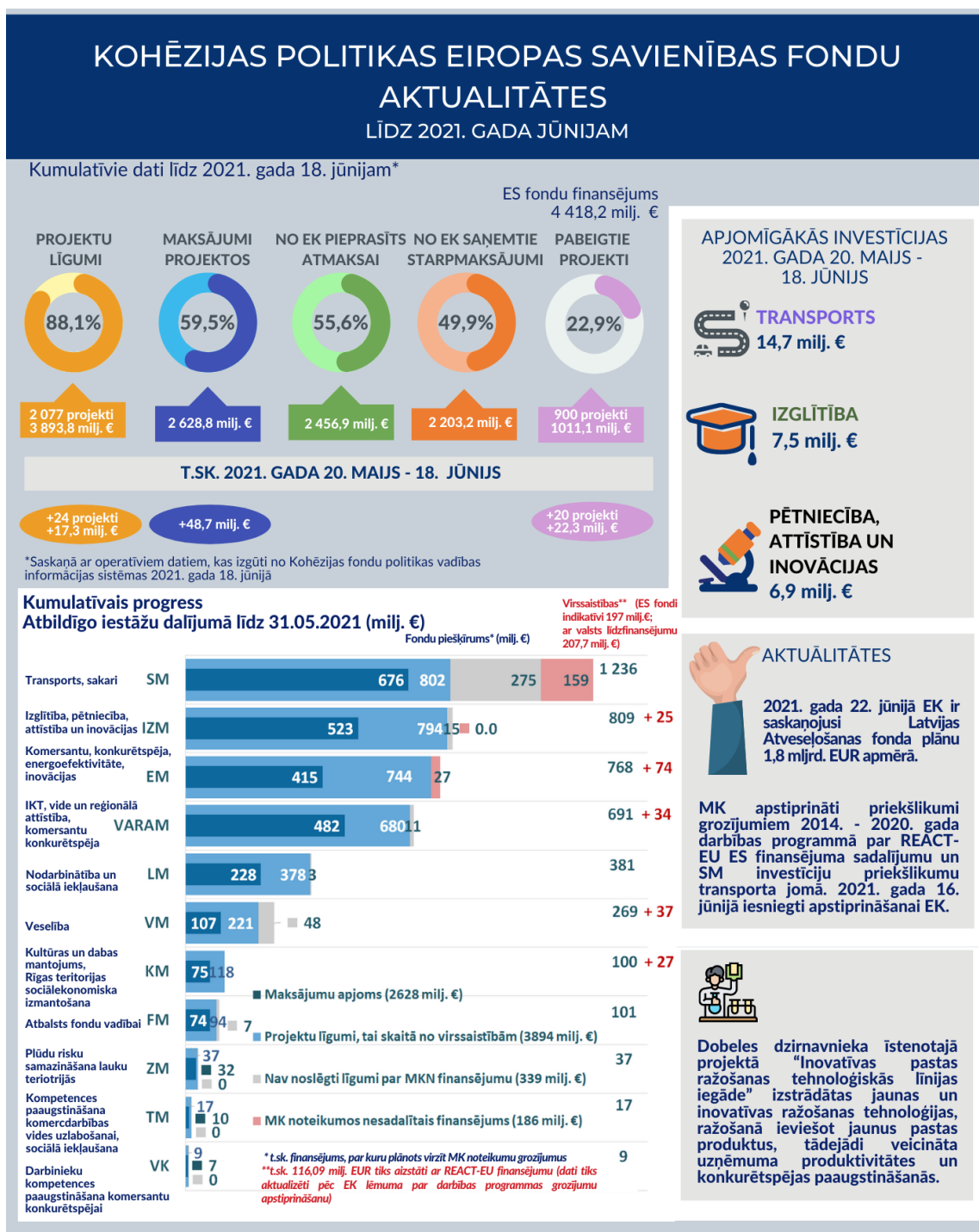
(2) Noteikto ieguldījumu priekšnosacījumu izpilde saskaņā ar priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu, 3. pielikumā

ministrijām ir nepieciešams iespējami ātri pabeigt nozaru plānošanas dokumentu izstrādi, saskaņošanu un nodrošināt to apstiprināšanu MK. Detālāku informāciju par ieguldījumu priekšnosacījumu izpildei nepieciešamo nozares plānošanas dokumentu statusiem uz ziņojuma sagatavošanas brīdi skatīt šī ziņojuma pielikumā “Informācija par nozaru plānošanas dokumentu statusiem ieguldījumu priekšnosacījumu izpildei”.

Ziņojuma noslēgumā ilustratīvs kopsavilkums par 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ES fondu aktualitātēm.

(horizontālie ieguldījumu priekšnosacījumi, kas attiecas uz visiem specifiskajiem atbalsta mērķiem) un 4. pielikumā (specifiskie ieguldījumu priekšnosacījumi, kas attiecas uz konkrētiem specifiskajiem atbalsta mērķiem): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A375%3AFIN>

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Pielikumā: Informācija par nozaru plānošanas dokumentu statusiem ieguldījumu priekšnosacījumu izpildei uz 1 lpp.

Finanšu ministrs

J. Reirs

Zālīte-Supe 67083808

Zinta.Zalite-Supe@fm.gov.lv

FMzin_Ikmen_ESF_30062021.docx